

อัล-หัจญ์รฺ (การอัยต)

الحج

[ไทย - Thai - تايلاندي]

มุหัมมัด อิบรอฮีม อัต-ตุวัยญีรียฺ

แปลโดย : อิศมาน จารง

ผู้ตรวจทาน : อัสนัน นียมเดชา

2009 - 1430

islamhouse.com

الحجر

« باللغة التايلاندية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة: عثمان جاورنج

مراجعة: عصران إبراهيم

2009 - 1430

islamhouse.com

อัล-หัจญ์ร (การอายัด)

อัล-หัจญ์ร คือ การห้ามหรือกีดกันบุคคลจากการใช้ทรัพย์สินของเขาเองเพราะเหตุผลทางหลักบัญญัติศาสนาอิสลาม

เคล็ดลับ(หิกมะฮฺ)การบัญญัติการหัจญ์ร (อายัด)

อัลลอฮ์ได้บัญญัติให้มีการปกป้องรักษาทรัพย์สินและได้ทรงกำหนดให้การหัจญ์รเป็นวิธีการหนึ่งในการปกป้องรักษาดังกล่าวสำหรับคนที่ไม่สามารถใช้ทรัพย์สินของตนได้ เช่น คนวิกลจริต หรือคนที่การใช้ทรัพย์สินของเขามีส่วนนำไปสู่ความเสียหาย เช่น เด็ก หรือคนที่ใช้ทรัพย์สินอย่างสิ้นเปลืองและฟุ่มเฟือย เช่นคนที่สุรุษสุร่าย เบบัญญา หรือคนที่การใช้ทรัพย์สินในมือของเขาจะนำมาซึ่งการสูญเสียสิทธิของผู้อื่น เช่น บุคคลที่ล้มละลายเพราะมีหนี้สินส่วนตัว อัลลอฮ์จึงได้บัญญัติการหัจญ์รเพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินของบุคคลเหล่านั้นเอาไว้

การหัจญ์รทรัพย์สินนั้นมีอยู่ 2 ประเภท

(1) **การหัจญ์รเพื่อสิทธิของผู้อื่น** คือ การหัจญ์รทรัพย์สินของผู้ที่ล้มละลายเพื่อปกป้องสิทธิของเจ้าหนี้

(2) **การหัจญ์รเพื่อตัวผู้ถูกหัจญ์รเอง** คือ การหัจญ์รทรัพย์สินของเด็ก คนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือสติฟั่นเฟือน เพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินของพวกเขา

บัญญัติว่าด้วยบุคคลล้มละลาย

บุคคลล้มละลาย คือ คนที่มีหนี้เกินกว่าทรัพย์สินที่เขาถืออยู่ ศาลจะทำการหัจญ์รทรัพย์สินของเขาโดยการร้องขอของเจ้าหนี้ของเขาทุกคน หรือเจ้าหนี้บางคน โดยห้ามไม่ให้เขาใช้ทรัพย์สินในทางที่เกิดความเสียหายต่อเจ้าหนี้ และการใช้ของเขาจะเป็นโมฆะแม้เขาจะยังมีได้ถูกหัจญ์ร

- 1- คนที่ทรัพย์สินของเขามีจำนวนเท่ากับหนี้หรือมากกว่าหนี้ จะไม่ถูกหัจญ์รไว้ แต่เขาจะต้องถูกสั่งให้ชดใช้หนี้ของเขา แต่ถ้าหากเขาปฏิเสธก็จะต้องถูกควบคุมโดยการร้องเรียนของเจ้าหนี้ และถ้าเขายังคงยืงกรานไม่ยอมขายทรัพย์สินของตนเพื่อชดใช้หนี้ ศาลจะทำการขายมันแล้วนำมาชดใช้หนี้
- 2- คนที่มีทรัพย์สินน้อยกว่าหนี้ที่ถึงกำหนดชำระของเขา เขาคือบุคคลที่ล้มละลายซึ่งจำเป็นต้องมีการหัจญ์รทรัพย์สินแล้วประกาศให้คนทั่วไปรู้เพื่อป้องกันไม่ให้พวกเขาโดนหลอกจากผู้ที่ถูกฟ้องล้มละลายดังกล่าว และต้องหัจญ์รทรัพย์สินของเขาไว้จ่ายหนี้โดยการร้องเรียนของเจ้าหนี้ทุกคนหรือเพียงบางคน

- 3- เมื่อได้ทำการหักบัญชีทรัพย์สินของคนที่ยืมละลายแล้วเขาจะไม่ต้องถูกเรียกร้องอะไรอีก และเขาจะไม่มีสิทธิใช้ทรัพย์สินของเขา แล้วศาลก็จะเอาทรัพย์สินของเขาไปขายและแบ่งเงินที่ได้ตามส่วนของเจ้าหนี้ทุกคนที่ครบกำหนดเวลาจ่ายหนี้แล้ว และถ้าหากจ่ายหนี้จนหมดแล้วเขาก็จะหลุดพ้นจากการถูกหักบัญชีเพราะสาเหตุของมันได้หมดสิ้นไปแล้ว
- 4- เมื่อศาลได้แบ่งทรัพย์สินของผู้ล้มละลายให้ทุกคนแล้วการทวงหนี้จากเขาก็จะจบลงและไมอนุญาตให้ติดตามเขาและกักขังเขาเพราะหนี้ดังกล่าวอีก แต่จะปล่อยเขาเป็นอิสระและยืดเวลาให้เขาจนกว่าอัลลอฮ์จะให้วิธีที่แก่เขาแล้วจึงขอใช้หนี้ที่เหลือแก่บรรดาเจ้าหนี้

ผู้ที่ไม่มีความสามารถจะขอใช้หนี้สิน

คนที่ไม่สามารถที่จะจ่ายหนี้ได้เลยจะไม่มี การทวงหนี้จากเขาและห้ามกักขังเขาหากแต่ จำเป็นจะต้องยืดเวลาให้กับเขา และการช่วยปลดหนี้จากเขาเป็นสิ่งที่สุนต์ให้กระทำ ดังที่อัลลอฮ์ ตรัสไว้ว่า

﴿وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة/٢٨٠].

ความว่า "และหากเขา (ลูกหนี้) เป็นผู้ยากไร้ก็จงให้มีการรอกคอยจนกว่าจะถึงคราวสะดวก และการที่พวกเจ้าจะให้เขานั้นย่อมเป็นการดีแก่พวกเจ้าหากพวกเจ้ารู้" (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 280)

ความประเสริฐของการยืดเวลาให้แก่ลูกหนี้ที่ยากจน

การยืดเวลาให้แก่คนยากจนเมื่อถึงเวลาที่เขาต้องจ่ายหนี้ นั้นเป็นผลบุญอันยิ่งใหญ่ ดังที่ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าวไว้ว่า

«... مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مِثْلَيْهِ صَدَقَةٌ». أخرجه أحمد.

ความว่า "ใครที่ยืดระยะเวลาให้แก่ลูกหนี้ที่ยากไร้ เขาจะได้รับผลบุญแต่ละวันที่ยืดเวลาให้ เสมือนหนึ่งเขาทำกุศลทาน (เศาะดะเกาะฮ์) จำนวนสองเท่าของหนี้ดังกล่าว" (หะดีษ เศาะฮิหฺ บันทีก โดย อะห์หมัด เลขที่ 23434 ดู อีรวาธ อัลเฮาะลีล หมายเลข 1438)

หุกมฺผู้ที่พบทรัพย์สินของตนอยู่กับบุคคลล้มละลาย

ผู้ใด(เจ้าหนี้)ที่พบทรัพย์สินของตนเองอยู่กับบุคคลล้มละลายเขาย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินนั้นมากกว่า(เจ้าหนี้)ผู้อื่น ถ้าหากเขายังไม่ได้รับการขอใช้หนี้ใดๆ เลย และผู้เป็นลูกหนี้ยังคงมีชีวิตอยู่ และทรัพย์สินดังกล่าวยังคงอยู่ในสภาพเดิมเหมือนตอนที่ยังอยู่ในการครอบครองของเขา

หุก่มการหัจญ์ทรัพย์สินของเด็กและคนวิกลจริต

การหัจญ์ทรัพย์สินของคนวิกลจริต เด็ก และคนเสมือนไร้ความสามารถนั้นไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจศาล ผู้ปกครองของเด็กและคนเหล่านี้ก็คือพ่อของเขาเอง ถ้าหากเขา(พ่อ)เป็นคนที่มีความยุติธรรมและมีสติปัญญาสมบูรณ์ หรือถ้าหากไม่มีพ่อก็ให้คนที่ได้รับการมอบอำนาจให้ดูแลเป็นผู้ปกครอง แต่หากไม่มีบุคคลดังกล่าวอีก ก็ให้ศาลเป็นผู้ปกครองแทน และผู้ปกครองจะต้องใช้ในเรื่องที่เกิดประโยชน์แก่พวกเขาเหล่านั้นมากที่สุด

การหัจญ์ทรัพย์สินของเด็กจะสิ้นสุดลงโดยสองสิ่งต่อไปนี้

1. บรรลุศาสนภาวะ ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว
2. การมีสติปัญญาที่สมบูรณ์ คือ เขาสามารถใช้จ่ายทรัพย์สินอย่างสมเหตุสมผล โดยการมอบทรัพย์สินให้และทดสอบการซื้อขายจนรู้ชัดว่าเขาสามารถใช้ทรัพย์สินอย่างฉลาดได้ ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกรุอานว่า

﴿وَابْتَلُوا لِيَنظُرَ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنَّ آنَسَمُ مِنْهُم رُسَدًا فَادْعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ

... [النساء/6].

ความว่า "และจงทดสอบพวกเขาเด็กกำพร้าดู จนกระทั่งพวกเขาบรรลุนิติภาวะแล้ว พวกเขาเห็นว่าในหมู่พวกเขานั้น มีไหวพริบรู้ผิดรู้ถูกแล้ว ก็จงมอบทรัพย์สินของพวกเขาให้แก่พวกเขาไป" (อัน-นินสาอ์ 6)

เมื่อใดที่การหัจญ์ทรัพย์สินคนวิกลจริตหรือคนเสมือนไร้ความสามารถจะสิ้นสุดลง?

เมื่อคนวิกลจริตหายและกลับมา มีสติเหมือนคนปกติ หรือผู้มีสติฟื้นเพื่อกลับมา มีสติปรกติโดยที่สามารถใช้จ่ายทรัพย์สินอย่างถูกต้องได้ ไม่ถูกหลอก ไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่หะรอมหรือสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ การอายัดต่อบุคคลทั้งสองก็จะหมดไปและต้องคืนสิทธิในทรัพย์สินทั้งสองให้แก่บุคคลทั้งสอง

การโกหกไม่ยอมจ่ายหนี้ของผู้ที่มีทรัพย์สินที่จะจ่ายหนี้ได้ถือเป็นการอธรรม ซึ่งการลงโทษเขาถือเป็นที่ยอนุญาต ดังนั้นศาสนาจึงกำหนดให้คุมขังลูกหนี้ที่มีทรัพย์สินและไม่ยอมจ่ายเพื่อเป็นการสั่งสอนแก่เขา ส่วนลูกหนี้ที่ยากจนเขามีสิทธิที่จะได้รับการยืดเวลาให้ และการอภัย(ยกหนี้ให้)ก็ย่อมดีกว่าและประเสริฐกว่า